

- A pártért, a nép szolgálatában (2. old.)
- Kommunizták a község felvirágoztatásának élén (3. old.)
- Teljesítették állam iránti kötelezettségüket (3. old.)
- Testnevelés és sport (3. old.)
- N. A. Bulgaryin és N. Sz. Hruscsov látogatása Kabulban (4. old.)
- Nehru indiai és Kotevala ceyloni miniszterelnök távirata N. A. Bulgaryinhoz (4. old.)
- Dzsawaharlal Nehru levele N. A. Bulgaryinhoz és N. Sz. Hruscsovhöz (4. old.)
- Az ENSZ-közügyülés december 15-i ülésén 11 új tagállam is részt vett (4. old.)

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

A belső pártdemokrácia — a pártmunka megújításának fontos feltétele

A párt szervezeti felépítésének vezérelve a demokratikus centralizmus, amelyben a vezetés központosítása és a vasfegyelmű dialektikus egységet alkotó a demokratizmus. A belső pártmunka megújítása a bizottsági az egész tagság részvételét a pártmunkában, a felmerülő összes kérdések közös megvitatása és megoldása céljából.

Pártunk tapasztalatai azt mutatják, hogy a belső pártmunka megújításának fontos feltétele a demokratikus centralizmus, amelyben a vezetés központosítása és a vasfegyelmű dialektikus egységet alkotó a demokratizmus. A belső pártmunka megújítása a bizottsági az egész tagság részvételét a pártmunkában, a felmerülő összes kérdések közös megvitatása és megoldása céljából.

A lenini szervezési és vezetési elvek alapján, a Román Munkáspárt módosított szervezeti szabályzatának tervei szerint, hogy „...a párt összes vezetőszerveit — a legalsótól a felsőig — választják”. A vezetőszervek választása alulról felfelé történik, ami a pártmunka egyik legfontosabb feltétele. Ennek az elvnek az alapján tartották meg az év elején az alapszervezetek, a rajoni és városi pártbizottságok, beszámoló- és vezetőségválasztó közgyűléseit. Ezeket lehetőséggel vált, hogy a pártbizottságok vezetői a legkedvezőbb, legtermelékenyebb és legtehetősebb párttagok kerüljenek be. A választás a párttagság akaratának szabad kifejezése volt. Nagymértékben hozzájárult a kommunizták felelősségének fokozásához, a pártmunka fellendítéséhez.

Az alulról jövő ellenőrzés pártéletünk egyik legfontosabb törvénye. Ez az ellenőrzés — többek között — a párt vezetőszervei által időszakonként tartott jelentéseinek megvitatása útján történik. A Román Munkáspárt Központi Vezetősége 1953 augusztus 19—20-i bővített plenáris ülésének a pártmunka megújítására vonatkozó határozata a vezetőszervek feladatait jelöli meg, hogy időközönként a tagságnak legyenek jelentést tevékenységéről. Ennek a határozatnak a szellemében tartották meg a legutóbbi hónapokban azokat a pártgyűléseket is, amelyeken megvitatották a módosított szervezeti szabályzat-tervezetet. A TEBA-ban például ez alkalommal a párttitkár, Nistor Maria, beszámolt az alapszervezet és a vezetőség munkájáról. A beszámoló után élénk vita követte. A felmerülő kérdésekhez mintegy 30 párttag és tagjelölt szolt hozzá. A felszólalók közül sokan hangsúlyozták: a vezetőség legfőbb hibája, hogy nem ellenőrzik kellőképpen a pártfeladatokat és a határozatok teljesítését. Ezért javasolták, hogy tegyék határozatukba a pártellenőrzést. Ily módon a beszámoló megvitatása és a hozott határozatok nagymértékben hozzájárultak a pártmunka megújításához, az összes párttagok tevékenységének fokozásához.

Ezen a téren említésre méltó eredményeket ért el a „I. Ranghej”, a CFR főműhely és fűtőház, Avram

Iancu, valamint Csermő községek pártbizottságai is. Ez utóbbi pártbizottság vezetője például rendszeresen megtartja a taggyűléseket. A napirendi pontokat jól a gyűlés megtartása előtt tudatják a párttagokkal és tagjelöltekkel. Erthető, hogy a gyűlések látogatottságának százalékaránya állandóan emelkedik, a vitákba a párttagok legnagyobb része bekapcsolódik és ezáltal mindjobban kibontakozik a bírálat és az önbírálat.

Nem mondhatjuk el azonban mindezeket a mezőbaji falusi pártbizottság vezetői tevékenységéről, ahol a gyűléseken alig vesz részt a párttagság háromnegyede. Nem minden kommuniztának van meghatározott feladata. A taggyűlések megtartását többnyire elhanyagolták. Ez az oka annak, hogy az alapszervezet nem eléggé komatív és a kifejtett politikai munka sem felel meg a követelményeknek.

Világos: a belső pártmunka elvének kiterjesztése a pártot forradalmi, harcoss szervezetté alakítja, amely alkotó módon gondolkodik és cselekszik. Eppen ezért a pártbizottságok, minden párttag és tagjelölt feladata állandóan továbbfejleszteni ezt a lenini elvet, pártéletünk megújításának alapját.

A belső pártmunka megújítása megköveteli a kollektív vezetés elvének tiszteletben tartását. A kollektív vezetés a párttagoknak a pártbizottságok kidolgozásában és megvitatásában való bevonása útján való meg. Ezt azonban csak úgy lehet elérni, ha kellőképpen előkészítjük a taggyűléseket és biztosítjuk azt, hogy a párttagok megvitatása magas színvonalon történjen. Ezért megengedhetetlen, hogy a pártmunka megújítását az alulról jövő bírálat és az alulról jövő bírálat azonban, még nem vált az összes párttagok és tagjelöltek harci fegyverévé. Egyes pártbizottságokban és szervezetekben még manapság is előfordul, hogy csak általánosságban, formálisan beszélnek a hibákról. Vannak még elvtársak, akik tévesen azt vallják, hogy a bírálat csökkenti az emberek önbizalmát, nem járul hozzá a káderek neveléséhez. A tapasztalat azonban éppen az ellenkezőjét mutatja. És ez az, ami feljogosít arra, hogy szüntelenül harcoljunk ennek a fegyvernek minél jobb felhasználásáért.

Gheorghiu-Dej elvtárs mondtotta: „Széles körben ki kell bontakoztatni a bírálatot és az alulról jövő bírálatot, ezzel lehetőséget adva a dolgozóknak a párt- és állami szervek támogatására, hogy ezek megújítását munkájukat, megállás nélkül hiányszámlák és hibáikkal”. Pártunk gyakorlata napról napra fényszerűen igazolja, hogy a belső pártmunka megújítása a párttagok közötti önszerveződő megteremtésének és az egész pártmunka megújításának legfőbb biztosítéka. Ezért valamennyi pártbizottság és pártmunkás, valamennyi párttag és tagjelölt feladata minél jobban fejleszteni azt.

Írói találkozó Aradon

A „Könyvhónap” keretében vasárnap, december 18-án délután 4 órakor a Kulturpalota nagytermében az írószövetség és a „Viața Românească” írói találkozó rendez.

A találkozón Radu Bouraenau állami díjas, George Dan, Cezar Dră-

goi, Eugen Frunză állami díjas, Herédi Gusztáv, Ion Horea, Remus Luca, Majláty Erik állami díjas, Francisc Munteanu, Mihail Petrovianu, Titus Popovici, Cristian Sirbu és Alfred Manguel Sperber olvasnak fel műveikből.

A villamosenergia-ipari dolgozók jelentik:

11 hónap és 4 nap alatt teljesítették évi tervüket

A villamosenergia-ipari dolgozók a pártkongresszus tiszteletére 11 hónap és 4 nap alatt teljesítették idei termelési tervüket.

Az év elejétől a tervfeladatok teljesítéséig 7,9 százalékkal több villamosenergiát termeltek, mint tavaly az egész év folyamán. Az erdőszentgyörgyi harmadik turbogenerátor és a doicești hatodik turbogenerátor

üzembehelyezésével jelentősen megnövekedett áramtermelő kapacitásunk. A terv határidő előtti teljesítéséhez nagymértékben hozzájárultak a temesvári, constantai és báköi energetikai kombinátok, valamint a nagy-szebeni 2. számú energetikai tröszt munkaközösségei.

Ez év végéig további új egységeket helyeznek üzembe.

A II. pártkongresszus tiszteletére

Teljesítették évi tervüket

A „Coopmetal” kisipari termelőszövetkezet már december 6-án befejezte évi tervét. A novemberben elért eredmények sokban hozzájárultak a terv határidő előtti megvalósításához. A havi terv teljesítése mellett a munka termelékenységét 21,03 százalékkal emelték.

A II. pártkongresszus tiszteletére 7 százalékkal több kályhát és gyorsfőzőt készítettek. Ezeket a szép eredményeket elősegítette a szocialista verseny. Decemberben már 34 dolgozóval emelkedett a szocialista munkaverseny résztvevőinek száma. A munkások szilárd elhatározása, hogy a kongresszusig hátralévő néhány napon is fáradhatatlanul küzdenek az egyre szebb eredmények eléréséért.

—O—

Kiszélesedett a szocialista verseny

Az „Autouniversal” kisipari termelőszövetkezet dolgozói december 13-án befejezték évi tervüket. A közszükségleti cikkek gyártási tervét 108 százalékkal teljesítették. Október 1-től december 10-ig 1.867 lej értékű faanyagot takarítottak meg. A hulladékfeldolgozásában is nagyszerű eredményeket értek el. A fenti időszak alatt a hulladékból készített palkók összértéke 2.350 lej volt.

A szövetkezet dolgozói fejlődnek, egyre szorgalmasabbak, hozzájárultak. Ezt bizonyítja a munka termelékenységének a tervezettnél 2 százalékkal nagyobb növekedése.

A II. pártkongresszus tiszteletére az „Autouniversal” termelőszövetkezetben vállalták, hogy két műhelyt rendezbehoznak. Ezeket kimeszelték és újrafestették.

A szocialista verseny kiszélesítését is fontos feladatuknak tekintik. Összesen 137 elvtárs kapcsolódott be a II. pártkongresszus tiszteletére folyó szocialista munkaversenybe, valamint 19 munkacsoport és brigád.

A kongresszusi verseny élenjárója

A gépjármű-központ legjobb munkásai között említhetjük már évek óta Gásza Emilt. Ezt a magas, szelidszavú 60 év körüli embert, mindenki szereti; nemcsak azon az üzemsztyálon, ahol dolgozik, hanem az egész gépjármű-központban is. Jó szakmunkás, barátságos, segíteni

A szakmai iskolát 1915-ben fejezte be, de akkor került „katona sorba” s bevonult. Négy hónapig volt a galíciai fronton, majd főnökségre esett. A hadifogságból lakatosmunkát végzett.

Az 1917-es Októberi Szocialista Forradalom az Urálban érte. Miután Vrangeli fehér-gárdistái vereséget szenvedtek, a Vörös Hadsereggel együtt nyomult előre. Beosztották a 11. számú teherautójavító osztályba, amely a harctér mögötti megrongált gépkocsikat javította. A forradalom és az azt követő polgárháború alatt végig, mint szerszámlakatos, kétkéze munkájával járult hozzá a sorozatos győzelmekhez. Bejárta egész Oroszországot. A forradalom végző győzelme után hazaindult. Az Orosz-

ország és Románia közötti diplomáciai összeköttetés hiányában meg kellett kerülnie Európát, hogy hazajusson.

Sokat látott, tapasztalt, dolgozott az idegenben töltött két év alatt. Itthon tíz évig, a volt Hendi gépgyárban dolgozott. Már akkor sok fiatait segített át a szakma el-sajátításának első nehézségein. Bármerre járt, bárhol dolgozott, mindenütt azonnal bizalmat keltett kevésszavával és nagy szakudásával, gondos munkájával.

1931-ben ő is a munkanélküliek hatalmas táborához tartozott. Különböző alkalmi munkákat végzett, hogy eltartassa családját. Amikor a második világháború hulláma hazánkat is elérte, hónapokig mint munkaszolgálatos katona dolgozott vasútépítésknél, érdöntésnél.

A gépjármű-központba 1949-ben került. Hamarosan kitünt munkatársai közül. Tervét átlagosan 40—50 százalékkal haladja túl. Nagy súlyt fektet a minőségi munkára: rosszul kidolgozott alkatrészt sohasem ad ki kezéből.

Két éve dolgozik egy gyalugépen s az még ma is olyan állapotban van, mint amikor átvette. A közvagyon leghívebb őrizője Gásza Emil. A legnagyobb elismerés számára munkatársainak megbecsülése. S az olyan embert, mint Gásza Emilt, meg kell és meg is lehet becsülni.

Gáll Magda

A „November 7” gyár dolgozóinak sikere

December 14-én a „November 7”-gyár dolgozói is eleget tettek az évi tervnek. A szocialista versenyben a legtehetősebbek közé tartoznak. A legtehetősebbek közé tartoznak. A legtehetősebbek közé tartoznak.

December 15-én a „November 7”-gyár dolgozói is eleget tettek az évi tervnek. A szocialista versenyben a legtehetősebbek közé tartoznak. A legtehetősebbek közé tartoznak.

Lendületes versennyel

Az IRUM motorjavító vállalat ott találjuk meg a kenyérgyár mellett. Kis üzem ez, de népköztársaságunk minden szocialista egysége fontos szerepet tölt be a termelésben. Ez a megállapítás vonatkozik az IRUM-ra is, amely Csepel-gyártmányu tehergépkocsik és a hazai KD 35-ös traktorok javítására ütemeztek be.

Ursovici Nicolae elvtárs az üzemi bizottság elnöke. De nem függetlenített aktivista, hanem a termelésben is jól dolgozik. Előbb a saját kongresszusi kötelezettségvállalásának teljesítéséről érdeklődünk.

— Teljesítettem — mondotta és rámutat egy Csepel-gyártmányu tehergépkocsira. — Ennek a motorja általános javításra került hozzánk. Itt az üzemben gyártottuk az összes cserealkatrészeket. A motorszerelést én végeztem. Sikeresül idő előtt befejeztem és gondoltam, hogy jóminőségű munkát végeztem, mert a megjavított motor úgy megy, mint a legfinomabb óra...

Az üzem udvarán elhelyezett traktor motorok pöfögése felhívja a belépő figyelmét. A kijavított traktorok katonás rendben sorakoznak. Frissen festve, utakészen. Erdőkitermelésnél használatuk őket: a kitermelési helyről szállítják a fát a legközelebbi járatig utig. Ez előtt állati vontatással hordták a fát. Egy iga mindössze két-három köbméter

szállításra volt képes, a traktorok viszont 10—12 köbméter fát vontaknak maguk után.

Ha már a traktoroknál tartunk, mondjunk el egy érdekes újítást, amelynek aradi kikísérletezése sikerrel járt. De tartunk sorrendet. A traktorok hernyótálpain, úgy a jobb, mint a baloldali, 8—8 bronz-persely alkatrészt segíti a működést. A bronz, színes fémekből álló ötvözet, amelynek egy részét népgazdaságunk importból fedezi. Boneu Vladimir mérnök, a pártkongresszus tiszteletére újítást tervezett elő, amelynek lényege, hogy a bronz perselyeket műanyaggal helyettesíti. Az újítást már gyakorlatban is alkalmazták.

A kísérlet megtörtént. Ugy, hogy a traktor jobboldali hernyótálpájá bronzból készült perselyeket helyezték el, míg a baloldali részbe a műanyagból készített perselyt. A traktort heteken keresztül járatlák vizes, nehéz, mély és egyenetlen talajon. Olyan terepen, amely hasonlít az erdőkitermelések területéhez. Hetek után megvizsgálták a traktort. Az eredmény meglepő volt. Míg a bronz perselyeken kopások látszóttak, addig a műanyagból gyártott perselyek hibátlanul álltak a megpróbáltatást. A sok sikert rejtő újítás leírását, amely országos viszonylatban is jelentősnek látszik, elküldötték Bukarestbe további kikísérletezés céljából.

Más újítás is született a kongresszus tiszteletére elhangzott

vállalás során. Füzesi Márton egy szerkezetet állított elő a csucsk közti tengely egyengetésére. Ezt az újítást elő a kovácsműhelyben egyengették és most, a szerkezet alkalmazásával, minden további nélkül megmunkálható, anélkül, hogy a nehéz munkadarabot az esztérga- és kovácsműhelyek között ide-oda kellene szállítani. Az újítás alaposan megkönnyíti a dolgozók munkáját.

Most pedig néhány szót az üzem kongresszusi felajánlásainak megvalósításáról. Az évi globális tervet november 7-ig 111 százalékban teljesítették, az áru-tervet 108 százalékkal. Vállalták, hogy a szocialista versenyre mozgósítják a dolgozók 50 százalékát. Ez a szám a megvalósítás során 66 százalékra emelkedett. Tudni kell, hogy a kongresszusi felajánlások előtt elég lanya volt a verseny-szellem. Most sokkal élénkebbé vált. Vállalták, hogy terven felül 150.000 lej szocialista felhalmozást adnak a hazának. Ezt az összeget 30.000 lejjel túlszárnyalták.

Beszéljünk azokról, akiknek egyéni teljesítései hozzájárultak az üzem munkaközösségének sikeréhez. Gyarmati Jánost a motorszerelő műhelyben találjuk. Előtte egy kiemelt KD 35-ös traktor motorja.

— Darabokra szedem szét a motort, minden hibás alkatrészt

Az Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézetének tudományos ülésszaka

Az Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézte december 13 és 16 között tudományos ülésszakot tartott Bukarestben a Román Munkáspárt II. kongresszusának tiszteletére.

Az ülésszak munkálatain akadémiások, tudományos kutatók, a mezőgazdasági kutatóintézetek munkatársai és mezőgazdasági szakemberek vettek részt.

Az ülésszak megnyitó ülésén felszólalt Traian Săvulescu professzor, az Akadémia elnöke. Beszédében kiemelte, hogy a Mezőgazdasági Kutatóintézet kísérleti állomásain és laboratóriumaiában dolgozó kutatók, általában mezőgazdasági dolgozók, lelkes munkát folytatnak a legjobb agrotechnikai módszerek felfedezéséért és széleskörű alkalmazásáért, a hektárhozam szüntelen növeléséért.

Az ülésszak háromnapos tartama alatt 23 tudományos közlést olvastak fel. A közlések felolvasása és az ezt követő vita élénk eszmecserére adott alkalmat a mezőgazdaság fejlesztése és a hektárhözam fokozása tekintetében.

Az ülésszak záróbeszédét T. Bordeanu professzor, az Akadémia levelező tagja mondta. Beszédében rámutatott tudományos kutatóinknak az agrobiológia terén elért sikereire és arra, hogy milyen további feladatokat hárulnak rájuk a mezőgazdaság támogatása és fejlesztése terén.

Francia-román árucseregyezményt írtak alá

December 1-én gazdasági tárgyalások kezdődtek Bukarestben a Román Népköztársaság és Franciaország között. A tárgyalások december 16-án, az 1956. évi árucseréről szóló jegyzőkönyv aláírásával értek véget.

A jegyzőkönyv értelmében a Román Népköztársaság és Franciaország közötti áruforgalom 1956-ban az ideinél mintegy 15 százalékkal lesz nagyobb.

A jegyzőkönyvet román részről M. Novac külkereskedelmi miniszterhelyettes, francia részről pedig M. Louet, a külügyminisztérium megbízottja írta alá.

Az aláírásnál jelen volt Pierre Francfort bukaresti francia követ is. (Agerpres.)

kicsérlel — mondotta. A munkára 230 órát irányoztak elő, de ezt 160 óra alatt összeállított. Olyan lesz, mint újkorában — teszi hozzá az öntudatos munkás lelkesedésével.

Valóban, Gyarmati János minőségi munkát végez és normáját is alaposan túlszárnyalja. Így járul hozzá a kongresszusi felajánlások sikeréhez.

A kis gépműhelyben egy szovjet gyártmányu maró és egy nagyváradi gyártmányu gyalugéptársaságában több „I. Ranghej” esztérgapadot láthatunk. Az egyik „Ranghej”-gépen Mermeze Petru ifjurmunkás, az IMSz szervezet titkára dolgozik. Arra a kérdésre, hogyan teljesítette a kongresszusi vállalat, így válaszol:

— Naponta 180 százalékkal teljesítem normámat a kongresszus tiszteletére. Ez az átlagos eredményem. Van, amikor többet érek el.

Bucszázskor utánunk szól: — Uzenem a „Ranghej”-gyáriaknak, hogy gépükön öröm a munka!

Ime, egy kis üzem keresztmetszete pártunk II. kongresszusának küszöbén. Eppen úgy pezseg, lüktet a munka üteme, mint a sokezer munkást foglalkoztató nagy gyárakban. Mert minden öntudatos dolgozó alkotómunkával fogadja hazánk vezetőjének, pártunknak II. kongresszusát.

(m. s.)

A PÁRTÉRT, A NÉP SZOLGÁLATÁBAN

MÁRKI ZOLTÁN

A párt előtt

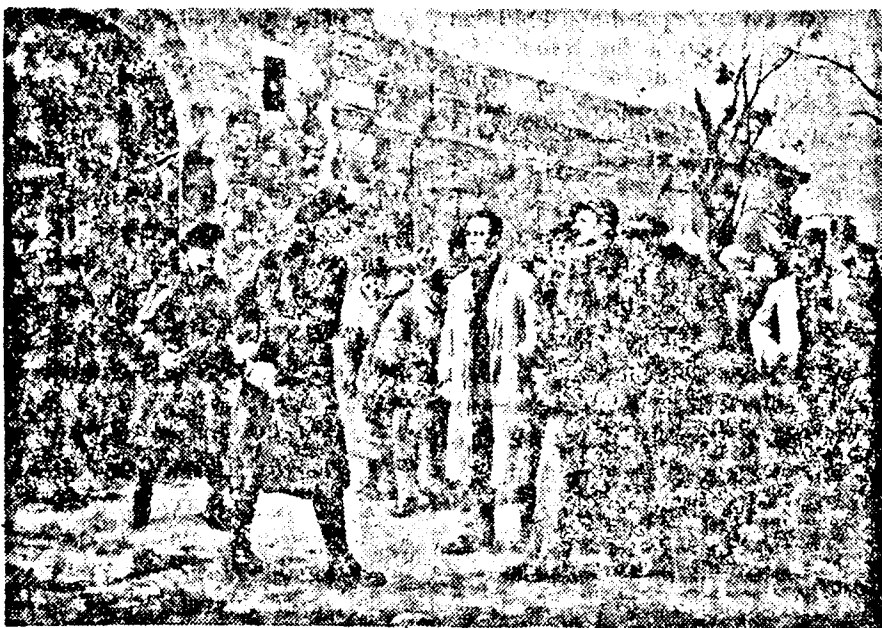
Oly ünnepi e perc, ilyen feszülten
vizsga után álltam apám előtt,
vizsgát tenni most naponta készültem,
annál, ki apámnál is messze több.
Ki az ifjúból férfi vá nevelt meg,
szívesen izgatott öröm jut át,
hogy elmondhatom bátran életemnek
egyenest s minden zegét-zugát.

Nincsenek titkaim, a könyv, mit éppen
olvasok, itt nyugszik az asztalon,
s a szívemnek legmélyebb rekeszében
szelmes vágyam kitalálhatom.
Nincs gondolat, vilánása agyamnak,
mit nem mondhatnék el mindenkinek,
kétszínű szók nem lepleznek, takarnak,
vallom nyíltan, hogy e harcban hiszek.

Nem vagyok hibátlan, az önbírálat
éremlegén latolgatom magam,
naponta vetem le egy-egy hibámat
és egyre zengőbb, i gazabb szavam.
Igy nyílik meg bennem a versek titka,
őszinték, bár nem örök remek,
figyelmeztetések hát hibáikra,
előtársak, rajtam így segítetek.

Tudom már, értem már a költő dolgát,
nagy, izgaló, biztató feladat;
verseim ezt a hős kőrt visszhangozzák,
s emeljük, mutassák a falakat.
A formálódó, teremtő valóságot,
a dolgozó, harcos embereket,
ezt a magasbaszók ő, új világát,
s békét, jövőt, hazát hirdessenek.
1949.

Harcos hazai képzőművészet

NEREUTÁ VITALIE — A munkások tiltakozása Doftanán, a foglyok politikai jogainak biztosításáért.

A szó erejével az elnyomatás ellen

„Az irodalmi munkának az egyetemes proletármunka részévé kell lennie. „kerekévé és csavarjává” annak az egyetlen egységnek nagy szocialdemokrata gépezetnek. amelyet az egész munkásszótály öntudatos élcsapata mozgat — írta Lenin 1905-ben. — Az irodalmi munkának a szervezett, tereszerű, egységes szocialdemokrata pártmunka alkotórészévé kell lennie” Lenin utmutatásának irodalomtörténeti jelentősége korszakalkotó. A pártirodalom megteremtése nem más, mint végleges szakítás a polgári irodalom karrierizmusával és individualizmusával, leszámolás az irodalom terén megnyilvánuló uri anarchizmussal és a profithajhászással, harc a vulgaris proletkult ellen, egyszóval, pártos osztályszellem meghonosítása az irodalomban.

Pártunk megalakítása pillanatában, e téren is a lenini utmutatást követi. Magához vonzza, támogatja, neveli a becsületes, fiatal írónemzedéket, tollat ad az irniógyó ifjú munkások kezébe és legyőzhetetlen eszmékkel jelzi a pártirodalom fejlődésének irányát hazánkban. A párt harciólát elválaszthatatlan a pártirodalom, amely a többéltizedes küzdelemben alakult ki, fejlődött és vált a párt által vezérelt dolgozó milliók életének hű tükrökévé.

A tökes-földesuri Romániában a könyörtelen osztály- és nemzeti elnyomás ellenére a párt következtel harca nyomán magyar nyelven is fejlődésnek indult a pártirodalom. „Támogatni kell az elnyomott kisebbségek harcát, az elemzettietlenítés ellen, a gazdasági, politikai és kulturális elnyomás ellen, a teljes felszabadulásért” — szögezte le a

Kommunisták Romániai Pártja III. kongresszusának határozata. E harcban pedig igen jelentékeny feladatot hárult a magyarajku tömegéhez anyanyelvükön szóló pártirodalomra is. A párt lapjaiban már 1921-ben jelentkeznek az első hajtások, amelyek az évek múltán mindinkább teretnyesednek. Fialat munkások vesznek tollat kezükbe a kimerítő napi robot után. Egy mást követően jelentkeznek írásaikkal Balogh Péter Árpád, Józsa Béla, Varga András, Zimán József, Dávid István, Udorshelyi Bálint. Majd Napu István, Korvin Sándor, Kovács Katona Jenő, Salamon Ernő, Brassai Viktor és Balla Károly tünik fel. Írásaikkal lerántják a leplet a dolgozók nyomoráról, tudatosítják a munkásszótályban a pártvezette szervezett harc szabadságát és jellebbantják a végső győzelembe vetett hit lángját az elnyomottak szívében. A mindennapi munka, az állhatatos küzdelem lelkiismeretes krónikái, lelkes lantosai ok.

Ezerkilencszázhuszonnégy december 31. éjszakája. Az Arad-Bukarest-i személyvonat idegtépő lassúsággal törlet állomástól-állomásig célja felé. Az egyik harmadosztályú jűlkében csendőrszuronyok között utazik Zimán József kommunista harcos számos elvtársával. Az aradi börtönt maguk mögött hagyták, de Bukarestben ismét börtöncella vár rájuk. E zimankós téli éjszakán, az új esztendő küszöbén írta Zimán József, a fiatal proletárköltő „Vona-ton” című versét, amelyből az alábbiakban közlünk két szakaszt:

„Elvtársaim! Az évnek vége.
Egy perc s újév köszönt reánk,
Ma még rabláncra fűzve visznék,
De holnap!... Miénk a szabadság!

A félhalottak talpra szöknek!
A pribék, mint bálvány megáll.
Száznyegyven rab ajkán csendül:
„Föl, föl te éhes proletár!”

Zimán József, a kommunista harcost halálra kinezdék a tökes-földesuri rendszer pribékjei, de hűdelme nem volt hiábaváló. Husz esztendő múlva valóban felvirradt hazánk felett a napsugaras, szabad „holnap”, amelyről az ifjú költő oly lelkesen énekel.

A lupényi bányászok örökké emlékeztetnek hősi harcáról ír Vadsárhelyi Pál 1930 augusztusában, a marosvásárhelyi börtönben. Legyőzhetetlen erő csendül a vers minden sorából s ez híven tükrözi, hogy a kommunista akaratát, harci készségét és jövőbe vetett hitét a legembertelenebb kínzás sem törheti meg.

„Aztán rendet teremtett a csendör-
[sortüz
a szilvölgyi szénmezők felett.
S harminc legyilkolt bányász
holtestet felett
győzelmi tort álltek
a gyilkosok s a töke.
Harmadnap reggel, mikor felkelt a
[nap,
a bányák mélyén dűbörgött a munka,
de ezernyi robotba tört szeme össze-
[villant
s ajkuk suttogta:
Elvtársak! Nem csüggedünk!
Elvtársak! Főlkészülni
Új harcra főlkészülni,
mert ami történt, jeledni nem lehet!
Majd megmutatjuk, a bányász nem
felejt!

A bányász megfizeti
Vérért vérral fizeti!”
(Lupény, 1929.)

Ezidőszak legkiválóbb proletárköltője, Korvin Sándor „a fukar házifalak” közé szorított városi udvarról énekel „Ábránd egy városi udvaron” című költeményében:

BÁTORÍTÓ BESZÉLGETÉS

— Részlet V. Em. Galan állami díjas író „Bárgan” című regényéből —

Anton Filipet egy elhanyagolt állami gazdaságba nevezik ki igazgatónak. Már az első lépéseknél akadályok gördülnek útjába. Anton Filip felkerest Prundot, a megye párttitkárát és a vele folytatott tanulságos beszélgetés után határozottabban, bátrabban kezdi meg nehéz feladatát.

— Azt hiszem nem nagyon járatos ezekben a dolgokban?

— Nem volt rá alkalmam — rándított a vállán Filip.

— Olvassa a „Párttörténet”-et, „A leninizmus kérdései”-t? — folytatta a kérdezősködést Prund.

— Olvastam, persze.

— Ujra is olvasta?

— Igen.

— Nemrég?

— Mégis, mikor?

Prund a könyvkére támaszkodva fészkelődött a széken, mozdulata makacsságot áruít el. Várta a választ.

— Hát... — Filip, akinek nem nagyon volt inyére, hogy illeszkere terelődött a beszélgetés, csak hosszabb hallgatás után tudta összedolgozni gondolatait... Hát, az igazság az, hogy két-három hónapja nem volt rá időm...

— Na, akkor — Prund megértette anélkül, hogy végighallgatta volna — nézze, mit javasolok: esténként, ha van egy-két szabad órája, kezdje meg újraolvasni mindazt, ami a parasztságra vonatkozik. Erti? Kezdje újraolvasni az egészét, epvszer, kétszer, tízszer, jegyzetelkel, aláhúzásokkal... Ezt feltétlenül tegye meg: legalább „A leninizmus kérdései”-t és a „Párttörténet”-et. Mindenekelőtt azt, ami a parasztságról szól és aztán, ugyancsak mindenekelőtt, a többi. Igen?

Filip fejbőlintással fejezte ki beleegyezését.

Prund a fiókból papírlapot vett ki, amelyet szétterített az íróasztalon. Jalomja megye egy ócska, közel készített térképe volt: a rajzokralaki piros és zöld tintával különbözö köröket, kis szigeket, rövid megjegyzéseket írt.

— Gyorsan kell tájékozódnia — kezdte Prund, tekintettel a térképre szegezve. A faluval, valamennyi környező faluval való szoros kapcsolat nélkül egy állami gazdaság nem mehet jól, még ha öt igazgatója s egy regiment technikus is van! Tagja lesz az ottani alapszervezetnek, tagja lesz a vetési bizottságnak; biztosan tagja lesz még más bizottságoknak is és biztos, hogy mindegyik hasznát látja. Kü-

lönben az arcvonal jól elhatárolódik, nem kell sokáig tapogatóznia. Prund megfordította a térképet, hogy Filip jól láthassa és magyarázatát izmos mutatóujjával kísérte a térképen.

— Itt a gazdaság és egy fehér körre mutatott a Borcea partján, amely mellett minden magyarázatot helyett egy halványan irt kérdőjel állott. Közel két éve van az állam tulajdonában — tette hozzá Prund inkább saját magának — de a gyakorlatban ez a helyzet: a régi térképeken csak az ismeretlen tájakat jeleztek fehér folttal.

Beszéd közben valahonnan gumit vett elő, határozottan kitörölte a kérdőjelet és piros ceruzával ugyanarra a helyre, apró nyomtatott betűkkel írta: Anton V. Filip.

— Helyes, egyezett bele Prund és visszalért a térképhez. Tehát itt ez Lespezi. Emitt, mellette a Cringasi-i állami gazdaság — s egy piros, megjegyzésekkel körülvett köröskére mutatott. Állandóan kapcsolatban kell állania velük, ha sántikálnak segítsen nekik. En nem tudom, hogy mi igaz s mi nem abban, amiről maga említett tett a Malache Zadacnak eladott terményekről, de ha úgy van, akkor azt jelenti, hogy a maga baloldali szomszédjának kerületében a mi frontunk veszélyben forog és a maga kötelessége, hogy megerősítse. Emitt — Prund ujja egy piros négvészög alatt állt meg — a Deliu Nou-i géntözpont: feltétlenül szoros kapcsolatba kell lépnie velük! Aztán nézze a falvakat: mindegyikben pártalapszervezet, Ekésfront, ...sokban van szervezet a nők, az ifjak számára, ARLUS — Prund ujja gyorsan siklott a falvak fölé rajzolt zászlóscsoktól a térkép jelmagyarázatára, amelyből kiitt, hogy mindegyik zászló egy-egy tömegszervezet létét jelezte. Van még néhány szakszervezeti csoportja is: mezőgazdasági munkások...

Filip beleegyezőleg bólintott és tekintetét hol a térképre, hol pedig jegyzetfüzetére vetette.

— Aztán — folytatta Prund — a maga erőinek nagyrésze nincs is a térképen: öt-hat faluban van vagy tízezer ember, vagy még több is, akinek érdeke, hogy támogatassa, segítse magát, hogy rendbe hozza a gazdaságot. Ertesse ezt meg velük, segítse őket, hogy megértsek: ez saját érdekük! Hát így állunk; tehát jól el van látva. Ha ennyi hozománnyal indul utnak, nem szabad megijednie Mița urtól!

— Nincs szó ijedelemről, titkárelvtárs — eszmélt fel Filip, valahogy sértődötten a váratlan befeje-

zésről. És nem is csak Mița urról van szó.

— Tudom: Mița ur, Cristescu ur, Zadic ur, mindezek az urak. Tessék, az ő frontjuk itt van a maga gazdasága mellett, Hector Pana-Granice-ru! mintagazdasága... — a térképen Prund ujja egy zöld kis sziget alatt állt meg. Kétszáznyolcvan hektára van... Egy rabló!... Itt — egy zöld kis kör — ötven hektár, amely egy másik birtokból maradt lenn. Amott — másik zöld kör — ugyancsak ötven hektár, szintén egy földbirtokosé. Es az ő örök nagyrésze sincs feltüntetve a térképen: többszáz zsirosparaszt, akinek rokoni kapcsolatai a hetedik faluba is elnyulnak, akinek még nagy vagyona és befolyása van; több tucat őrmester és adóvegyrehajító, akik már kirúgtak vagy még nem állásából; néhány volt katonatiszt, aki megbújt rokonainál vagy befurakodott a község-házára — igen, az állami intézményekbe és a tömegszervezetekbe... Körülbelül így néz ki a maga körzetében az e'lenség frontja. Engem... még soha nem neveztek ki állami gazdasági igazgatónak. De el-képzelem, hogyan nyitnak majd tüzet magára: mosolyognak, hizelegnek, meghívják a házukba, megkínálják, megkísérlik, hogy a lányuk szereplőjévé tegyék... Várjon csak: van családjá?

— Igen. Feleségem és gyerme-

— Magával jöttek?

— Nem.

— Hívja ide őket. Jobb, ha együtt vannak... — és Prund folytatta gondolatmenetét. — Ezek az urak megkísérlik majd, hogy hirbe hozzák kisasszonyaikkal, asszonyaikkal, mintden hibáit kihasználják, igyekeznek majd lekényezelni vagy éppen elleneséges rendeleteket becsempészni olyan főnökök útján, mint ez a Cristescu ur... Szorultságában meg fogják fenyegetni, alkalmat keresnek, hogy megszarolják, megkísérlik talán azt is, hogy megöljék. Es ugyan-azt teszik majd mindenes munkatársával, minden emberrel, akire egy kis részt bíz a gazdaság vagyoniából és becsületéből. Biztos vagyok benne, hogy így lesz. Tudja meg, ha egy vagy két hétig, egy hónapig nyugodtan él, ha mindebből nem fog semmit észrevenni magakörül, tudja meg, hogy a gazdaságban rosszul mennek a dolgok — vagyis kedvezően az ellenség számára — és tudja meg, hogy az ő térképükön, akár van ilyen térképük vagy sem, Anton Filip nevét kétkkel, zölddel, egyszóval olyan színnel jelölik, amilyen a barátaikat. Erti?

Prund felemelkedett.

IOAN MEITOIU:

Az igazi ut

Egett hazám lángok s kínok alatt,
Egy utat kerestem, egy sugarat,
Elni akarok és álmódni én,
Ablakomon kopogj be szent remény!

A forrás szólt: „Szomjazol, gyerme-
[kem,
O, jöjj hozzám! Pihenj meg keble-
[men!
Oly tiszta vagy s jó, vízem felnevel,
Eld vízemtől ifjúvá leszel!”

Egy futó felhő szűlt fejem felett:
„Repülni vágyol, nagy tér kell neked,
Fejed a csillagokig emelem,
Ha tétovázás nélkül jössz velem!”

Egy nagy sziklás hegy így üzent ne-
[kem:

„Jöjj közelebb énhozzám, gyermekem!
A sziklák erejét adom neked,
S gyözüi viharok, tűz és fagy feletti!”

A naptól is jött kedves üzenet:
„Szereted ugye, édes fényemet?
Szálj hát velem, égi völgyeken át,
Es örök fénnel ragyogok reád!”

Es azt mondta a Párt: „Mind a tied:
Fény, szárnyalás, erő és lendület,
De küzdj emberül! A félszet ne tudja
Mert ez az ut, az egy-igazi ut!”

Fordította: SERESTELY BELA

—O—

Filmsorozat a kongresszus tiszteletére

Az „Uj idők” mozi a II. pártkongresszus tiszteletére december 19—25 között filmsorozatot mutat be a Szovjetunió Kommunista Pártjának történeléből a következők sorrendben: 19-én: Győztes nemzedék; 20-án: Cárincin védelme, 21-én: Az emirség bukása, 22-én: A nagy hazafi (I. rész), 23-án: A nagy hazafi (II. rész), 24-én: Lenin októberben; 25-én: A párttagsági könyv.

A „Herbák János” mozi ugyancsak filmsorozatot bemutatásával köszönti a II. pártkongresszust. A 18—21 között bemutatásra kerülő filmek a népi demokratikus országok kommunista- és munkáspártjainak történetéből merítik tárgyukat. Bemutatásra kerülnek a következő filmek: 18-án: Virradat (román film), 19-én: Ernst Thälmann (német film), 20-án: A hegyi erd őstroma (kínai film), 21-én: Ma este mindenek vége (csehszlovák film), 22-én: Szeptembristák (bolgár film), 23-án: A harag napja (magyar film), 24-én: A barrikádon (lengyel film).

„Oly szűk itt minden; szöglötás;
s a szárnycsót bezárd,
Sarkában kuporog a bus
alázat félszeg árnya.

De nem!... E fájó megadást
én fogom életükre.
Es alázatuk megadáz,
mint cinkosságom tükre.

Szöjje az álmos szöglötök
prédáló tákadása,
a pók a hulló életek
halóját elmélázva, —

de nem az ifju képzelet!
Az megfűrdik a napba,
s a hálón akadt sorsokat
suhogva fölragadja.

Oh, felhőkkel vetélkedő
ábrándom, búszke sarkány!
Te vagy a fénylő zendülés,
mely győz az udvar árnyán.”

Pártunk 1932. évi V. kongresszusa döntő fordulatot jelent a tökes-földesuri Románia munkásmozgalmában. S e fordulat természetesen kihat a pártirodalomra is. A pártköz hű tollfogatók előtt nagyjelentőségű feladatok állnak: könyörtelen harcot folytatni a dekadens polgári irodalom és művészet ellen; leleplezni a proletáriradalomba betolakodott ellenséges elemeket.

Ezidőszakban jelenik meg a temesvári „Dolgozók Naptárában” Nagy Istvánról, a nagytehetségű fiatal proletárirónak első írása „Furja Lajos karrierje” címen. Első lépés ez azon az uton, amely „A legmagasabb hőfokon” és „A mi lányaink” című nagyszerű írásokhoz vezet.

Szilágyi András, akinek regényét az „Uj páztor” és „Az idő katonái” még az V. pártkongresszus előtt jelennek meg, 1933-ban Encsel Móról, a sziguranca-pribekek által embertelenül agyonvert kommunista hősről ír balladát.

„Kit elfogtak egy péntek délután,
s kit zúrkájába kísért
sok-sok ör
s kit verni kezdtek éjjel után,
kinek párszor a vasbottal is adtak,

Anyja emléjén fullad a csecsemő...
Bacillus-esőt hint a gépmadr...
Az utcák perszelt hullákkal telnek
Az is köztük, ki ma félreáll.

Mint esti árnyék, nő, nő a rém
Kenyérre, könyvre, az életre ront,
Gyárban, bányában s a mezőkön kint
Legyen a válasz: szervezés.

[Nép]front”.

Örök-szép szavakkal jellemzi Brassai Viktor „Történelem” című költeménye első szakaszában költő hitvallását. A viszontagságok viharában nem némul el a lant, hanem soha nem tapasztalt erővel zengi az igazságot, tultarsogja a háborura usztító fasizmus haláltáncának ördögi robaját:

„Enyhe szépségek lágy virága,
tudom, nekem már nem terem,
hajos vagyok ezek sorába,
viharos, zajló tengeren,
hajós vagyok, ki néha gyenge
hangon siratja életét,
de most a zivatartan zengve
mondja a tenger énekét.”

A háboru kirobbantását nem sikerült megakadályozni, azonban a Szovjetunió történelmi győzelme és a kommunista pártok harca folytatán a második világháza a munkásszótály és az elnyomott dolgozó rétegek győzelmét jelentette több kelet-európai országban, valamint Ázsia egyes országában. Hazánk is felszabadult, s ma már gát nélkül fejlődik, gazdagodik a pártirodalom néphőz-társaságunkban, mert erejét, életképességét a nép mindennapi küzdelméből és a párt legyőzhetetlen eszméiből meríti. Eld tanúságként álljon e cikk végén Szász János fiatal költő „Győzelme kovácsa” című versének utolsó szakasza:

„Dicsérjed, dat, a győzelme
[kovácsait
és sugározzad szét az ő szavát.
Uj tervek útjain vezessen minket
a boldog kommunizmusig — a Párt”.

KASA JÁNOS

A „Vörös Lobogó” szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4. sz. Telefon: Szerkesztőség: 30-87, 15-10, 35-69 és 22-26. Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 20-77. Intreprinderea Poligrafică Arad. — Taxa postală plătită în numerar, conf. aprobării Nr. 53—1945.